

7/15559

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 2745
Konu : Yazılı Soru Önergesi

12./08/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 15.07.2010 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.
01.0.GNS.0.10.00.02-7/15559-24890/51284 sayılı yazısı.

İlgi yazınız ekinde gönderilen, Burdur Milletvekili Ramazan Kerim ÖZKAN'a ait
7/15559 esas no'lu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.


Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığı'na

Bilgi:

Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Ramazan Kerim ÖZKAN

Burdur Milletvekili

Esas No

: 7/15559

Bilindiği üzere olan Burdur ilimizde dahil olmak üzere Afyon, Uşak, Denizli, Isparta, Amasya, Çorum, Kütahya, Tokat, Balıkesir, Eskişehir ve Konya gibi haşhaş ekim alanlarında Haşhaş hasat dönemi başlamış bulunmaktadır.

Ancak son bir ay içerisindeki aşırı ve kuvvetli yağışlar nedeniyle Haşhaş Ekim alanı olan bölgelerde haşhaş kozakları büyük zarar görmüş ve haşhaş tarlalarının bir bölümü kısmen veya tamamen kararak hasadı mümkün olamaz bir hale dönüşmüştür. Bu nedenle bu yıl haşhaş rekoltesinin beklenenin çok altınca gerçekleşeceği şimdiden bilinen bir gerçektir.

Bu gün haşhaş kosağının maliyeti 3-5 TL arasında değişmektedir. Afyon içinin satış fiyatı ise bu sıralarda 3 TL dir. Bu durumda haşhaş üreticisinin onca yoğun çaba harcayarak ürettiği üründen kar etmesi bir yana zarar edeceği açıkça ortadadır.

Bakanlar Kurulunun 18.07.2009 gün ve 2009/15195 sayılı kararının "Görev Zararı" başlıklı 5. maddesinde ; "

Haşhaş ekimini teşvik edici tedbirlerin alınması, kaliteli ürün yetiştirilmesi için yapılan ıslah çalışmaları, tohumluk üretimi, kapsülün muhafazası ve depolanması ile satın al değerlendirilmesindeki maliyet artışları dikkate alınarak, TMO'ca haşhaş kapsülü ve kapsülden elde edilen morfin ve türevleri ile haşhaş tohumunun iç ve dış satışlarından, tohumluk üretim ve dağıtımından doğabilecek zararlar görev zararı sayılır ve Hazinece karşılanır" ibaresi yer almaktadır.

Anılan gerekçeler, söz konusu Bakanlar Kurulu üreticisi için ortaya çıkan bu olumsuzluklar dikkate alındığında;

SORU 1- Haşhaş üreticisinin bu doğal afet dolayısıyla ortaya çıkan ürün zararını karşılamayı uygun bulur musunuz ?

SORU 2- Haşhaş üreticisinin üretmiş olduğu ürün için Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğüne alım ve uygulama esaslarının belirlenmesinde bu olumsuzlukların bulundurulmasını uygun bulur musunuz? Bakanlar Kurulunca belirlenen Çizilmemiş Haşhaş kapsülü baş alım fiyatına bu yıl için yeni bir Bakanlar Kurulu Kararı ile ilave fiyat belirlenmesini ve önümüzdeki yıl için üreticiye TMO tarafından tohumluk haşhaşın hasarın durumuna göre bedelsiz olarak verilmesini ve/veya bir indirim yapılmasını düşünüyor musunuz ?

SORU 3- Haşhaş üreticisinin oluşan bu olumsuz şartlar nedeniyle Ödemekte güçlük çekeceği Kooperatif, banka ve elektrik şirketlerine olan borçlarının bu yıl için ertelenmesini uygun bulur musunuz ? En azından borçlarının faizlerinin dondurulması konusundaki düşünceleriniz nelerdir ?

SORU 4- Bakanlığınızca Haşhaş üreticisinin bu mağduriyetini gidermek amacıyla yapılan veya yapılması düşünülen çalışmaları kamuoyu ile paylaşmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 1-2-3-4- Ülke genelindeki yaklaşık 80.000 civarındaki üreticimizden; 2009/2010 tarım döneminde haşhaş bitkisi gelişimi ve verimi yönü ile bugüne kadar herhangi bir şikayette bulunulmamış, sadece Afyonkarahisar ilinin bir ilçesi ile anılan Burdur ilinde haşhaş kapsüllerinde kararmalar olduğu, ayrıca kapsül verim ve rekoltesinin düşük olduğu yönünde şikayetler alınmıştır.

Teknik ekiplerimizce Burdur ilinde 11.998 tarla bazında yapılan çalışmalarda bitki gelişiminin Mart, Nisan, Mayıs aylarında normal seyrinde gittiği ancak Haziran ayı içerisinde 16 günün yağışlı geçmesi nedeniyle haşhaş bitkisini de olumsuz olarak etkilendiği belirlenmiştir. Yağış nedeniyle verimde önemli ölçüde kayıp olmadığı, ancak lokal bölgelerde kapsüllerde kararmaların

olduğu gözlemlenmiştir. Burdur ili hinterlandında 2010 yılı için 47.739 dekarlık alandan 62 kg/da verimle 2.980 ton haşhaş kapsül üretimi beklenmektedir. Bu verim değeri son beş yıllık Türkiye ve Burdur ilinin ortalama verim değerinin üzerindedir. Dolayısıyla bu değerler göz önüne alındığında lokal bölgeler hariç haşhaş üreticisinin ürün verimi yönüyle kaybı olmadığı görülmektedir. Nitekim Afyonkarahisar ilinin söz konusu ilçesinde haşhaş kapsülü alımlarına başlanılmış olup verim değerlerinin yöre ortalama verim değerleri civarında olduğu görülmüştür.

Mevzuatımız gereği haşhaş üreticilerinin ürünlerinin alımı bu konuda her yıl yayınlanan genel yazı, baremler ve satın alma şartları çerçevesinde yapılmaktadır. Bu yıl üreticilerin herhangi bir mağduriyete uğramaması için lokal yerlerde iklim koşulları nedeniyle kararan olgunlaşmış haşhaş kapsüllerinin de alımı gerçekleştirilecektir.

İlgili kanun gereğince çizilmemiş haşhaş kapsülü alım kararnamesi o yılın Temmuz ayında yayınlanmaktadır. Ancak belirtilen tarihe kadar yayınlanmaması halinde bir önceki yılın kararname fiyatları ile alım gerçekleştirilmekte olup yeni kararnamede fiyat farkı olması halinde fark bilahare üreticilere ödenmektedir. 2010 yılı kararnamesi henüz yayınlanmadığından, haşhaş kapsülü alımları 2009 yılı kararnamesinde açıklanan baş alım fiyatı olan 2,40.-TL/kg'dan gerçekleştirilmektedir. Fiyat farkı olması halinde ise fark bilahare üreticilere ödenecektir.

Çizilmemiş haşhaş kapsülü baş alım fiyatı o yılki stok durumu, enflasyon oranı, tarla maliyetleri ve üretimin devamlılığının sağlanması kriterleri göz önüne alınarak belirlenmektedir.

TMO bünyesinde sürdürülen haşhaş ıslahı çalışmaları sonucunda geliştirilen yüksek morfin ihtiva eden tescilli ve üretim izni bulunan çeşitler 2002 yılından itibaren çiftçilerimize dağıtmaya başlanmıştır. 2009/2010 tarım döneminde TMO tarafından 290 ton yüksek morfin ihtivalı TMO tohumluğu dağıtılmıştır. Bunun yanı sıra üreticiler kendilerine ait geleneksel tohumlarını da kullanmaktadırlar. TMO tohumlukları üreticilere dekar başına 1 kg. hesabıyla gerçek tohumluk maliyetleri yüksek olmasına rağmen çok daha düşük bir bedelle dağıtılmakta olup, tohum bedelleri üreticinin üreteceği haşhaş kapsülünden 1 kg. tohumluğa karşılık 1 kg. haşhaş kapsülünün mahsubu şeklinde yapılmaktadır. Üreticilerle yapılan sözleşme gereği TMO tohumluğu alıp da ekimini yapan ancak kış ve don zararı, sel felaketi gibi doğal afet nedeniyle ürünün tamamı zarar gördüğü tespit edilen üreticilerden tohumluk bedeli tahsil edilmemektedir. Bugüne kadar Bakanlığımız TMO Genel Müdürlüğü tarafından dağıtılan tohumlukların bedellerine ilişkin üreticilerimizce herhangi bir talepte bulunulmamış olup, esasen ortalama ekim alanına sahip bir üreticiden tohumluk karşılığı mahsup edilecek miktar cari uygulama ile 15 TL civarındadır.